

Sygn. akt V KK 272/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Roman Sądej (sprawozdawca)

Protokolant Barbara Kobrzyńska

w sprawie S. C.,

o wydanie wyroku łącznego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 4 września 2014r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego,

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 lipca 2013 r.,

uchyla punkty I oraz IV zaskarżonego wyroku i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie o wydanie wyroku łącznego w tym zakresie umarza, kosztami postępowania kasacyjnego obciążając Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 30 lipca 2013r., sygn. II K 169/13, orzeczono wobec S. C. dwie kary łączne:

- I. w punkcie pierwszym – w wysokości 7 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności w miejsce kar orzeczonych wyrokami: Sądu Rejonowego w sprawie II K 554/01, Sądu Rejonowego w sprawie II K 595/02 oraz Sądu Rejonowego w sprawie II K 633/02;
- II. w punkcie drugim – w wysokości 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności w miejsce kar orzeczonych wyrokami: Sądu Rejonowego w sprawie II K 993/11, Sądu Rejonowego w sprawie II K 1043/12 oraz Sądu Rejonowego w sprawie II K 624/12.

W punkcie trzecim zaskarżonego wyroku orzeczono o zaliczeniu skazanemu okresów odbytych kar na poczet kary łącznej orzeczonej w punkcie drugim, a w punkcie czwartym tego wyroku o zaliczeniu takim na poczet kary orzeczonej w punkcie pierwszym.

Wyrok ten, bez zaskarżenia, uprawomocnił się w dniu 7 sierpnia 2013 r.

Kasację od powyższego wyroku, na korzyść S. C. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich. Podniósł on zarzut „rażącego naruszenia prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 575 k.p.k., polegającego na połączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego z dnia 13 stycznia 2003r., sygn. II K 554/01,
- Sądu Rejonowego z dnia 5 marca 2003r., sygn. II K 595/02,
- Sądu Rejonowego z dnia 25 sierpnia 2003r., sygn. II K 633/02 i wymierzeniu skazanemu w ich miejsce kary łącznej w wymiarze 7 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności, pomimo braku podstaw do zastosowania art. 575 k.p.k. wobec wcześniejszego prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego z dnia 17 lutego 2004 r., sygn. II K 481/03, którym połączone zostały kary jednostkowe pozbawienia wolności orzeczone tymi wyrokami i wobec tego samego oskarżonego oraz wymierzona została kara łączna w wymiarze 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.”

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W. w zaskarżonej części i umorzenie postępowania w tym zakresie na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich była zasadna w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej uwzględnienie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Dokumentacja zgromadzona w aktach głównych spraw Sądu Rejonowego o sygnaturach II K 169/13 oraz II K 481/03 w sposób jednoznaczny dowodzi tego, że wydając zaskarżony wyrok Sąd pierwszej instancji nie dostrzegł, że już uprzednio – w dniu 17 lutego 2004r. – został wydany wyrok łączny obejmujący właśnie te trzy skazania S. C., których dotyczył punkt pierwszy wyroku zaskarżonego kasacją. W wyroku łącznym z dnia 17 lutego 2004r., tak jak podniósł to autor kasacji, w miejsce kar jednostkowych orzeczono karę łączną w wysokości 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Orzekając obecnie o karze łącznej obejmującej te same skazania, Sąd Rejonowy orzekł karę łączną w wysokości 7 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności.

Zasadnie Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził, że wyrok łączny z dnia 17 lutego 2004r. obejmował przestępstwa, które w żadnym stopniu nie spełniały warunków z art. 85 k.k. w zestawieniu z innymi skazaniami zawartymi w wyrokach będących przedmiotem analizy w postępowaniu zakończonym zaskarżonym wyrokiem. Nie wystąpiła zatem potrzeba – w rozumieniu art. 575 k.p.k. – wydawania w tym zakresie nowego wyroku łącznego. Dodać trzeba, że nie wystąpiła nie tylko „potrzeba”, ale wręcz orzeczenie nowej kary łącznej w takiej sytuacji było niedopuszczalne, gdyż kara łączna orzeczona uprzednim wyrokiem łącznym nosiła przymiot prawomocności, a ponownemu orzekaniu w tym przedmiocie sprzeciwiał się stan powagi rzeczy osądzonej (por. wyrok SN z dnia 24 czerwca 2005r., III KK 70/05, R – OSNKW 2005, poz. 1264; z dnia 30 listopada 2011r., II KK 149/11, OSNKW 2011, z. 12, poz. 113 czy postanowienie SN z dnia 10 lipca 2013r., II KK 14/13, Lex nr 1341265).

W realiach tej sprawy Sąd Rejonowy powinien dostrzec, że kary jednostkowe opisane w pierwszych trzech punktach części wstępnej wyroku łącznego objęte już były wyrokiem łącznym wydanym w sprawie II K 481/03 (co wykazywały informacje

„o pobytach i orzeczeniach” dotyczące skazanego – k.20, k.32, k.42 w aktach głównych sprawy II K 169/13), a zatem wobec braku przesłanek z art. 575 k.p.k., umorzyć w tym zakresie postępowanie na podstawie art. 572 k.p.k. Tak się jednak nie stało, a Sąd Rejonowy orzekł nową karę łączną, skądinąd wyższą niż uprzednia. Orzekając o nowej karze łącznej naruszył stan *res iudicata*, popełniając uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., co trafnie podniósł autor kasacji. Implikacją tej sytuacji musiało być uwzględnienie kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich, uchylenie wyroku w zaskarżonej części i umorzenie w tym zakresie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Koszty postępowania kasacyjnego obciążają Skarb Państwa – art. 638 k.p.k.